

Disputatio juridica inauguralis de muro communi

<https://hdl.handle.net/1874/345233>

J. N. D. N. J. G.
DISPUTATIO JURIDICA
I N A U G U R A L I S,
D E

MURO COMMUNI,

Q U A M,
ANNUENTE DEO TER OPT. MAX.

Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

M. JOHANNIS LEUSDEN,

Philosophiæ Doctoris, & Linguae Sanctæ in Illustri
Academia Ultrajectinâ Professoris Ordinarii,

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici consensu, & Nobilissima
Facultatis JURIDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS

Summisque in UTROQUE JURE Honoribus & Privilegiis
ritè ac legitimè consequendis,

Eruditorum Examine subicit

JOHANNES GERHARDUS à GOOR, Clivô-Westph.

A. D. 3. OCTOBRIIS hora locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clc lcc xciii.

Illustrissimo & Generosissimo

D O M I N O

W I L H E L M O

B E N T I N C K

Portlandiae, Woodstocci, Ci-

rencestris Comiti & Baroni,

Domino in Roos & Pen-

drecht &c. Regio Const-

lario & Cubiculario, Lingae

& Brechae Saccapae; summo

Batavarum Sylvarum Prae-

fecto, Praetorianorum & to-

tius Exercitus Ducis.

Domino meo Clementissimo

Hanc dissertationem inauguralem ob iuventutem
Graecae linguae in Praetorem, totamque
familiam clementissimae coluae submisit

D. D. D.

JOHANNES GERHARDUS DE GOOR

Auctor.

31

DISPUTATIO JURIDICA
IN ACADEMIA
DE

MURO COMMUNI

ANNUNTIANTE DEO TER OPT. MAX.
Auctoritate Magnifici D. Rectoris

M. JOHANNIS LEUSDEN

Philosophiae Doctoris, & Linguae Graecae in Illustri
Academia Ulmenensi Professoris Ordinarii

PRO GRADU DOCTORATUS
IN UTROQUE JURE Honoribus & Privilegiis
Johannes Gerhards & Geor. Cito-Welfe
A. D. 3. Octobris anni 1799

TRAJECTI ad RHENUM

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, cl. scilicet.

Illustrissimo & Generosissimo

DOMINO

WILHELMO
BENTINCK,

Portlandiæ, Woodstoci, Ci-
rencestriæ Comiti & Baroni,
Domino in Roon & Pen-
drecht &c. Regio Consi-
liario & Cubiculario, Lingæ
& Bredæ Satrapæ : summo
Batavarum Sylvarum Præ-
fecto, Prætorianorum & to-
tius Exercitus Duci.

Domino meo Clementissimo

*Hanc disputationem inauguralem ob ingentia
Gratiæ beneficia in Parentem, totamque
familiam clementissime collata submisit*

D. D. D.

JOHANNES GERHARDUS à GOOR.
AUCTOR.

Nobilissimo , Amplissimo atque

Consultissimo DOMINO

W I L H E L M O

à SCHUYLENBORG,

Domino in Duckenborg,
Magnæ Britanniaë Regis
Confiliario , Secretario &
Graphiario , Hoog-Heem-
raad in Delfts-Land, Patro-
no meo in æternum colendo.

*Hasce Theses inaugurales in grati animi
tempore eâ quâ par est observantiâ*

Dedicat & offert

JOHANNES GERHARDUS à GOOR.
Auctor.

Nobilissimo, Amplissimo atque

Consulissimo DOMINO

W I L H E L M O

à SCHUYLENBORG,

Domino in Duckenborg,

Magnæ Britannicæ Regis

Consiliario, Secretario &

Graphario, Hoog-Heem-

raad in Delft-Land, Patro-

no meo in æternum colendo.

Hæc Tabula inaugurata in grati animi
testimonium est hinc per observantia

Dedicat & offert

JOHANNES GERHARDUS à GOOL.
Auctor.

DISPUTATIO JURIDICA

INAUGURALIS

DE

MURO COMMUNI.

A quæ necessaria & utilia, inque foro & judicio frequentissima propter sui ipsius commendationem non negligenda, sed plenius potius attingenda, ab Ulpian. in l. 1. pr. ff. de suspect. tutor. rectè dictum, & à Paulo in l. 25. ff. de libertat. leg. bene approbatum esse, neminem sane dextrè judicantium inficias iturum arbitror; quis enim est, qui utilia fugiat, aut quis potius, qui ea non studiosissimè persequatur, inquit Cicero lib. 3. de Offic. Quare hæc nobilissima juxtim, & utilissima, inque usu fori, seu praxi ferè quotidie incidens materia de muro communi, præ reliquis digna fuit visa, ob quotidianas lites & contentiones inter vicinos, in ædificandò vel extruendò pariete orientes, teste experientiâ; paucis de hac, non quod dignitas, & amplitudo illius requirit, sed quod ingenii tenuitas, judicii que imbecillitas permittit, agere, & Eruditorum disquisitioni, pro more, subjicere mihi volupe est.

THESES I.

Murus sive paries (idem enim significant l. 157. ff. de V. S.) duobus modis communis dicitur, vel communis pro divisò, vel pro indivisò.

I I.

Murus pro indivisò communis est quandoque ex societate expressâ, videlicet, quando duo concratitium parietem ædificant, ad onera

onera utriusque ferenda, *arg. l. 30. §. 13. ff. pro soc.* quandoque ex societate tacita, v. gr. Titius tignum immittit parieti ultra dimidium, etiam & Cajus. Titius utitur muro quantum sibi expedit, ita & Cajus. Sic re contrahitur societas tacita in pariete, *arg. l. 35. ff. de damn. infect. l. 4. pr. & l. 31. ff. pro soc. Cæpoll. in tract. de S. U. P. cap. 40. n. 11. Weizenegger. dissert. 3. cap. 4. n. 13.*

I. I. U. M. M. O. R. I. U. M.

Pro diviso paries communis dicitur, quando murus est inter Cajum & Titium, & nihil per Cajum & Titium est immissum, & si quid sit immissum, missum non perforat dimidium muri, quod est à parte Titii, *arg. l. 19. pr. ff. comm. divid. l. 36. ff. de S. U. P. l. penult. ff. pro soc. & l. 8. ff. de A. R. D. Cæpoll. d. cap. 40. n. 12.* Qui murus Gallis vulgò vocatur *moitoyen*. Et hic pro diviso communis est, uti è regione utriusque dominorum est, & sic pro dimidiâ parte cuiusque est, aded ut unus è regione suâ, & alter è suâ, pro dimidio ferendis oneribus, aliterque uti tantum possit, nam in totum non est communis, prout habetur in *text. express. d. l. 19. pr. ff. comm. divid.* *Chopin. lib. 1. tit. 4. n. 9.*

I. V.

Frequens autem est dubitatio, an, & quando paries, qui inter vicinorum prædia est ædificatus, præsumatur communis inter ipsos vicinos, vel proprius alterius eorum? Et cognoscitur id maxime ex signis, his parietibus apponi consuetis, ad significandum & demonstrandum, an proprius, vel communis sit paries.

V.

Quemadmodum enim nomina inventa sunt, ut res demonstrarentur *l. 7. ff. de suppell. leg. l. 10. C. de ingen. & manumiss.* ita & signa, *l. 3. C. de fabricens.* Hinc apud Romanos servi, qui venum exponebantur, pileo capiti imposito, ostendi consueverant: ut scribit Gellius *lib. 7. noct. Attic. cap. 4.* Ita ex stigmate militem, ex habitu clericum, ex stola sacerdotem, quæ propria eorum sunt signa, certè cognosci tradit *Bald. in l. directis C. de testam. milit. Decius in c. causam matrimonii*

14. n. 3. *X. de probat.* Et praxin egregiam recognoscendi, cujus sit cadaver occisi, cujus facies dignosci non possit, ut stigmata inspiciantur, docuit *Bart. in d. l. 3. C. de fabriciens & Anton. Corset. in sing.*

V I.

In dubiò enim his signis adhibenda est fides, atque ita præsumendum, sicut signa indicant; rei verò alienæ quicquam imponere non licet, quod si vero quid impositum sit, præsumitur imponentem jus imponendi habuisse: *Mascard. de probat. concl. 1149. Menoch. lib. 6. præsumpt. 73. n. 1. & 2. Cæpoll. n. 13. & seqq.* Et si jure haud potitus, quid immiserit, dominus parietis, immissum propriâ auctoritate tollere, vel destruere potis est per *tex. express. in l. 29. §. 1. in fin. ff. ad l. Aquil. l. 22. §. 2. ff. quod vi. Cæpoll. prædict. tract. cap. 30. n. 8. & seq. Mev. ad Jus Lubec. lib. 3. tit. 12. art. 3. n. 2. Bertrand. vol. 1. pag. 2. conf. 79. n. 3.* Ubi addit rationem, quod turbatus in possessione, tollere possit omne impedimentum: adjicitur autem illa limitatio, si in continenti fiat destructio, secus si ex intervallo fiat. *Cravet. conf. 154. n. 4. Carpan. in statut. Mediolan. p. 2. cap. 335. n. 37.*

V I I.

Signa autem, ex quibus murus proprius, vel communis judicatur, varia tradunt *Cæpoll. n. 13. 14. & seqq. Mascard. de probat. concl. 1144. Corn. vol. 4. conf. 78. Decius conf. 388. & multi alii Dres.* Nos quædam tantum, brevitate causa, hic recensebimus.

V I I I.

Et primum quidem signum aliis magis manifestum est, quando paries habet inscriptionem, quod ille fuerit exstructus ab aliquò, suo sumptu, his vel similibus verbis: Hoc opus fecit fieri &c. tunc enim ille murus ejus proprius, nec non communis præsumitur *l. 2. §. fin. & l. fin. de oper. publ. Cæpoll. n. 16.* Res enim ad eum pertinere dicitur, qui fecit impensam *c. 6. X. de religios. domib. Menoch. lib. 6. præsumpt. 11. confer. Weizenegg. dissert. 3. cap. 4. n. 14. Mantius in tract. de mur. comm.*

I X.

Si vero in murò vel pariete picta, vel sculpta sunt insignia, ejus præsumitur, cujus sunt insignia: *arg. d. l. 2. §. ult. & l. ult. §. 1. ff. de oper. publ. Werzeneg. d. n. 14. Mascard. praalleg. loc. n. 11. Menoch. loc. cit. n. 5. & seqq.* ubi, adductis exemplis ostendit, signa & nomina præsumptionem & conjecturam facere, res illorum esse, quorum insignia vel nomina sunt inscripta, vel imposita. Itaque responsum tulit Jason. *lib. 2. conf. 170. colum. 4.* Ex vexillis, seu insignibus Familiæ Medicæ, seu Reipubl. Florentinæ; navibus impositis, illas præsumi prædictæ esse Reipub. Itaque & ballæ mercibus onultæ, eorum esse dicuntur, quorum signaculo signatæ sunt, *Mascard. de probat. concl. 160. n. 1. & concl. 551. n. 1. Menoch. lib. 3. præsumpt. 64. n. 6. Paul. Christin. vol. 2. decis. Cur. Belg. 109. n. 2.* Et domus, cui affixa sunt insignia gentilitia, probatur esse illorum, quorum sunt illa insignia, *Mascard. d. concl. 551. n. 3. Klock. vol. 1. conf. 16. n. 13.* Hinc quoque insignia, armaque insculpta Ecclesiæ, arguunt jus Patronatus: *Menoch. lib. 3. præsumpt. 130. n. 31. & lib. 2. præsumpt. 59. n. 2. Klock. cit. concl. 16. n. 14.* Et maniorum Dominium Principis esse censetur, cujus insignia & arma. in iis depicta deprehenduntur *Roll. à Valle. vol. 2. conf. 84. n. 24. & seqq.*

X.

Porrò si ex latere unius tignum est immisum & hoc, in parietem ultra dimidium ejus, tunc ejus præsumi esse parietem, cujus est tignum immisum, nisi aliud in contrarium appareat, tradit *Cæpoll. n. 17. Martinus Pegius, interpres Cæpollæ §. men mach auch.* Quod si vero tignum non excedat dimidium muri, tunc communis præsumitur, *Cæpoll. d. n. 17. qui sic declarat l. 8. ff. de S. V. P. Corn. lib. 1. conf. 184. colum. 2. Tesson. decis. 219. n. 1.* Multò magis autem communem præsumi parietem, si tigna à duobus, ad dimidium muri tantum, sunt immissa, docet *Mascard. concl. 1149. n. 4.* Quod & jure statutorio Antwerpiensi receptum esse, titulus est. *62. van Erffcheydinge, servituten, en des daar aan kleeft. art. 38. cui sunt conformes consuetudines Bergen-op-Zonne tit. 19. art. 33.* Ita & in Franciâ practicari, testatur *Duret in lib. des Alanc. Co. §. 503.*

Quod

Quod si existant fenestras, penetrantes totum murum, à parte unius tantum, illius præsumitur paries: si vero fenestra est communis, vel plures sunt servientes, una uni vicino, altera alteri, hoc casu, paries communis præsumitur pro indiviso: *Cæpoll. n. 13. Gloss. in l. 12. ff. comm. divid.* per signum enim cognoscitur signatum: Et quando ex latere unius est fenestra perforata, ex latere alterius autem aliud invenitur signum, nihilominus communem præsumi murum, tradunt infra scripti Dres, quia tantum operatur signum unum, quantum & alterum: *Soc. Sen. dict. loc. n. 3. Berous. lib. 3. conf. 132. n. 1.* Id ipsum & satis clare expressum est in *consuetud. Antwerp. d. tit. 62. ibi. maar als eenige balcken leggen, of vast zijn gemaakt in een muur, en dat er over de andere zijde, in den selven muur, mosier-gaten staan, word die muur gehouden voor gemeen.*

Præterea quando foramina, vel fenestras cæcæ & imperviæ, *muren-gaeter, of blinde vengstren*, à Coementariis & murariis in pariete, non clam, nec insciò vicinò incisæ, sed simul cum pariete extructæ, & fornicatæ, à parte unius saltem existunt, illius præsumitur esse murum proprium, nisi alia signa in contrarium appareant: Et si illa ab utraque parte existunt, murumque ultra dimidium penetrant, paries communis censetur pro indiviso; ast si medietatem haud excedant, pro indiviso: *arg. l. 29. ff. de A. R. D. sicut & Veronæ observari testatur, Cæpoll. n. 14. Boër. conf. 5. de consuetud. Binnrig. n. 9.* Vide est *Leges Municipales Mechlinienses tit. 14. art. 13.* Cauti ergo sunt ædificantes, ut, murum proprium existuentes, talia foramina, ultra medietatem muri porrigant, adeoque cuique liquere possit, proprium esse murum ædificantis; si vero communem extruere sibi proposuit, saltem foramina ad medietatem extendat. *Cæpoll. d. n. 14. vers. unde sis cautus. Manz. dict. tract. n. 7. in fin.*

Sic & si murus in inferiori parte crassior, in superiori vero, ut

fieri solet, tenuior existat, vel in totum satis tenuis sit, attamen pro ipsius sustentatione, hinc inde crassities aliqua, quam nos een pylaar appellamus, inveniatur, tunc versus quem ejusmodi sustentacula respiciunt, ejus murus esse præsumitur, juxta dec. *Costuymen van s Hertogen-Bosch cap. 9. van Erfcheydinge, servuuten en rechten den Paelmcesters aangaande art. 12.* Verbis: Item soo verre in een muer, staande tusschen twee Erven, bevonden worde in eene zijde blinde vengsteren, vijser, ofte mosser-gaten, nooten of pylaars, met der selver muer gemaakt, soo word sulken muur geagt en gehouden, toe te behoren den geene, aen die zijde daar die staan. Et huic est conformis consuetudo Antwerpiensis dict. iii. 62. n. 37.

XIV.

Item si in supremitate muri crassioris, vel super prædictis prominentibus sustentaculis, op den pylaren, reperiuntur lateres, vel tegulæ hamatæ, vel scutulatæ, ad avertendas pluvias appositæ, tunc versus quam partem sese inclinantes inveniuntur, ejus murus esse præsumitur: quod plerumque in hortis, arcis, aliisque muris improtectis frequens apparet. Quæ in re satis cauti sint murarii, ut, si murus aliquis satis firmus, & sibi quoad crassitiem per totum similis, atque ejusmodi sustentaculis & tegulis declinantibus careat, saltem unum, vel alterum lapidem, extra murum prominentem, & magis exprorectum relinquunt, een kraaksteen, cui declivem tegulam, vel laterem imponunt.

XV.

Cæterum & parietes, sive muri contermini vicinorum, seu limitibus immediatim impositi, communes sunt; arg. §. 31. *Inst. de R. D. Corraf. lib. 4. cap. 16.* Alciat. in l. quantum ff. de V. S. & pro iis tanquam communibus præsumitur, nisi proprietas probetur, vide l. 9. C. de privat. edific. §. l. ult. C. fin. reg. Quod & consuetudine Antwerpiensi receptum est per præalleg. tit. 62. art. 36. verbis: Scheidmueren zijn gemeen, ten sy dat is schriftelijk, of ander bescheed, of teeken zy ter contrarien. Cui sunt conformia Statuta Bergen-op-Zomæ d. tit. 9. art. 31.

Denique

XVI.

Denique quando paries contentiosus, est conjunctus alteri parieti alicujus proprio eadem magnitudine; dominium ejus muri, ad eum pertinere creditur, cujus est paries non contentiosus. *Crotus conf. 153. n. 17. & 18. Manz. d. tract. n. 18. Menoch. lib. 6. præsumpt. 73. n. 18.*

XVII.

Prædicta quidem signa etiam locum habent, si saltem exstent in unâ parte parietis eodem tempore exstructi: Nam totus ille paries talis præsumitur, qualis judicatur illa pars in quâ signa exstant, quippe unus est murus, unum autem & idem, non potest diverso jure censerî: *Capoll. n. 18. Menoch. loc. cit. n. 19.* Ubi idem esse putat, quando paries diverso tempore fuit auctus vel longitudine vel latitudine, *per text. in l. 23. ff. de S. U. P.* ubi servitus ne luminibus officiat simpliciter constituta, generaliter ad omne lumen pertinet, sive quod in præsentî, sive quod post tempus conventionis contigerit. Contrarium vero respondit *Capoll. n. 18.* scil. quod murus, diversis temporibus in longius & latius productus, in eâ tantum partem communis censeatur, in quâ tigna, vel alia signa reperiuntur, quia alius murus est, qui de novo ædificatus est, *per text. in l. 23. §. fin. ff. de S. U. P.*

XVIII.

Cum vero multa & varia signa & indicia, ex utraque parte parietis concurrant, pro unò autem plura, quam pro alterò, hoc casu *Menoch. lib. 6. præsumpt. 73. n. 19.* pluribus deferendum esse respondit, per rationem, quod duæ causæ concurrentes, plus operantur unâ; *per §. 2. Inst. de adopt. & l. 10. C. qui test. facer. poss.* Nos salvâ Menochii sententiâ, opinamur, hoc casu, evidentioribus & efficacioribus deferendum esse, una enim ratio quandoque prævalet duabus *arg. l. 15. pr. ff. de offic. testam. l. 7. §. 1. ff. unde liber. Testam. decis. 219. n. 4.* Atquè in his signis & indicis discernendis, multum fidei adhibetur finium regundorum magistris, architectis atquè mu-

rarius, tanquam in arte peritis : quod & praxis hodierna observat ; teste *Christin. ad LL. Municip. Mechliniens. tit. 14. art. 13. n. 3. vide & de Costuymen der Stad 's Hertogenbosch cap. 9. van Erf-scheidinge, servuuten, en rechten den Paalmeeesters aangaande, art. 1. & 2.*

XIX.

Si autem in pariete, nullum ex supradictis vel aliis similibus, extet signum, quo cognosci seu præsumi possit, murum vel esse unius proprium, vel communem, aut unus vicinorum est in quasi possessione illius tanquam proprii : Hoc sanè casu, ejus præsumitur murus, qui est in quasi possessione, sed si ambo sunt in quasi possessione, tunc paries communis præsumitur *Castr. lib. 2. conf. 133. n. 1. & 2. Cæpoll. conf. 35. n. 8. in civilib.* Quid si nec existent signa, nec quasi possessio unius vel alterius ; tunc & parietem communem præsumi tradit *Socin. Sen. lib. 4. conf. 44. colum. 2.* nam quicquid & intra fines inter prædium unius alteriusvè, commune præsumitur : *arg. l. 19. pr. ff. comm. divid. & d. l. penult. ff. pro soc.*

XX.

An autem communis paries, præsumatur communis pro divisò, vel pro indivisò? Inter *Dres.* non convenit : *Menochius lib. 6. præsumpt. 73. n. 26. Corn. lib. 2. conf. 96. n. 17. Mascard. de probat. concl. 1144. n. 13.* & alii ; affirmant, communem parietem indubiò præsumi communem pro divisò, imprimis si quis est in quasi possessione parietis pro divisò ; nisi contrariæ sint præsumptiones & conjecturæ, v. gr. quando paries adeo tenuis est, ut super eò ædificari haud possit ; & hoc casu præsumitur pro indivisò communis : *Bart in l. 8. ff. de S. U. P. Corn. lib. 1. conf. 184. colum. 2.* Verum *Christinæus ad LL. Municipal. Mechliniens. tit. 14. art. 18. n. 6.* tradit, murum communem in dubiò præsumi communem pro indivisò. Nos posteriorem opinionem amplectentes sequimur in eò communem praxin ubique, sicut & in judicando semper observavit *Senatus Mechliniensis, teste Christin. dict. loc.*

X X I.

Vidimus superius quotuplex sit murus communis, & quomodo atque ex quibus signis cognoscatur; videamus nunc, quid possit, vel non possit quis facere in muro communi? Positio hæc sit firma, quod in muro communi nemo dominorum quicquam facere, vel inædificare possit, invito altero, *arg. l. 28. ff. comm. divid.* quia in re communi, potior est conditio prohibentis, *C. in re 56. de R. 7. n. 6.* nisi sit tale quid, quod jus alterius non lædat, *arg. l. 19. ff. de S. U. P.* vel si quis velit eò uti ad destinatum usum, *§. 9. Inst. de R. D.* Hinc unus sociorum rei communi servitutem imponere vel acquirere nequit. *l. 2. §. 1. ff. de servit. Wesenbec. de servit. n. 9.* nisi omnes id simul & eodem tempore faciant *arg. l. 6. §. 1. §. l. fin. ff. comm. divid. coll. l. 11. ff. de S. P. R.* Ad servitutis enim acquisitionem requiritur dominium in solidum non pro parte indivisâ *arg. d. l. 11. ff. de servit.*

X X I I.

Quæritur autem an unus sociorum invito consocio, in muro communi ædificare, eumque altius tollere potis sit? Quæ quæstio à Marcellò *in l. 11. ff. si servit. vend.* proponitur; Ad quam cum *Cæpollan. 19.* distinguendo respondemus: Aut vicinus ædificare destinatus ad eum usum, ad quem paries paratus atque destinatus est; aut ædificare animus est ad alium, quam ad destinatum usum parietis communis. Priori casu, in muro communi ædificare, atque eum altius tollere permissum est, obloquente licet consocio *per text. express. in l. 12. ff. comm. divid. l. 52 §. 13. ff. pro soc. Francisc. Pfeil. cent. 1. conf. 58. n. 7. Job. Daurb. de testament. n. 260. vers. aut quarimus: Fontanell. de pact. nupt. cl. 4. gl. 9. p. 2. n. 2. & 3. Gil. allegans l. 16. §. 1. ff. de R. V. de pignorat. obs. 20. n. 9. Mevius ad Jus Lubec. lib. 3. tit. 12. art. 4. n. 6.* quod verum, etiamsi prohibenti noceam. *l. 24. §. fin. §. l. 26. ff. de damn. infect. Felicis de societ. cap. 28. n. 21.* Posteriori casu, si interest prohibentis non ædificari, melior est conditio prohibentis *arg. l. 13. in fin. pr. ff. de S. U. P. coll. l. 28. ff. comm. divid. Tessaur. decis. 41. n. 13. Christin. vol. 1. decis. 210. n. 8.* Si vero non nocet prohibenti, sed ædificanti prodest, socius in muro communi, invito & consocio, ædificare valet. *arg. l. 13. §. 1. §. l. 19. §. 1. 2. ff. de S. U. P.*
vide

vide *Peir. de Ubald. de duob. fratrib.* Quod & jure statutorio Antwerp. d. tit. 62. art. 42. confirmatur. cui sunt conformes leges Municipal, Mechliniens. d. tit. 14. art. 17. & consuetudines Sylvæ-Ducum cap. 9. art. 16. ibi: *Item een yegelijk is geoorloft, te doen hoogen in lengte ende dichte, op sijn selfs kosten, sonder wederseggen van sijn gebuer &c.*

XXIII.

Secus autem est, si paries inferior, superædificatum sustinere nequit *arg. l. 24. ff. de S. U. P.* aut si nocet socio, & sua non interest: *Cæpoll. n. 20. Pegius cap. 16. §. furs erste & §. furs ander.* vel si neutrius in eò versatur utilitas, aut is, qui ædificat, velit id, quod parieti communi adjicitur, suum esse *Weizenegg. dissert. 3. cap. 4. n. 17. Boër. conf. 5. n. 24.*

XXIV.

Quæritur an propè parietem communem ædificare volens, hodie teneatur relinquere duos pedes? juxta decisionem *l. fin. ff. fin. regund.*? Negativam defendunt multi docentes *d. l. fin.* hodie in desuetudinem abiisse; quorum opinionem rectè approbat *Bald. vol. 2. conf. 348. n. 5. Berolus vol. 3. conf. 134. in fin. Novizan. conf. 58. n. 2. Riminald. fin. conf. 369. n. 22. & seqq. Tessor. decis. 115. n. 3. Brunne-man. in d. l. fin. n. 3.* Contrariam, sed meâ quidem opinione, erroneam sequuntur alii, volentes *d. l. fin.* adhuc hodie observari *Natta. conf. 277. Surd. conf. 74. n. 11.*

XXV.

Prædicta autem intelligi volumus de murò pro indivisò communi; verum enim verò in muro pro divisò communi, quilibet, invito etiam consocio, ædificare, eumque altius tollere potest *arg. l. 25. ff. de S. U. P.* quisquis enim habet mediam partem muri usquè ad medietatem crassitiei, ita ut propriè communis non sit, ergo cuilibet in sua mediâ parte ædificare, atque tigna immittere licet *arg. d. l. 25. §. 1. ff. de S. U. P. Cæpoll. n. 19. & interpret. ejus, Pegius §. ob aber. Grot. Introd. cap. 34. n. 2. Idem & tenet Weizenegg. dissert. 3. cap. 4. n. 17. atque id Monachii, aliisque in locis quotidie observari*
testa-

testatur : modò id non fiat in alterius sui vicini injuriam animoque nocendi , atque non utilitatis vel necessitatis suæ gratia. Talis enim immutatio , quæ non prodest ædificanti , & alteri nocet , prohiberi licet *per text. in l. 28. ff. de R. V. §. l. 1. §. si denique, ibi si non animò nocendi ff. de aq. plu. arcend. l. 3. ff. de oper. publ. §. c. Pisanis de restit. spol. atque ibi Dres Fason. cons. 98. n. 1. vol. 1. Tresaur. decis. 41. n. 2. in fin. Klock. vol. 2. cons. 24. n. 33.* Societatis enim humanæ vinculum non permittit , ut alteri simus damno & nocumento *l. 7. ff. de serv. export.* Verum in dubio quilibet præsumitur ædificare ad suam utilitatem principaliter , & non ad æmulationem alterius *l. 24. §. fin. & ibi Bart. & alii ff. de damn. inferend.* ideoque alleganti æmulationem incumbit probatio *Gail. lib. 2. obs. 69. n. 31. Menoch. lib. 6. præsumpt. 29.* In dubio autem præsumptio æmulationis non est adversus ædificantem juxta doctrinam *Mascard. de probat. concl. 620. n. 1.* quomodo æmulatio prætexta probetur? docet *Gail. d. obs. 92. Mascard. dict. loc. n. 2.*

X X V I.

Axioma juris gentium generale est , omne quod solo inædificatur , solo cedere §. 25. *Inst. de R. D. l. 50. ff. ad l. Aquil. l. 49 §. 1. ff. de R. V. l. 2. l. eod. l. 7 §. 10. ff. de A. R. D.* idque non solum in solo , sed & in pariete obtinet , nam & huic super ædificatum fit ejus , cujus paries est *arg. l. qui supra inum 28. ff. de A. R. D. l. 2. C. de R. V.* unde si inferior muri pars communis est , & superædificatum commune fit. *Vegius cons. 53. n. 36.* & vendicans ædificium , non necesse habet probare se ædificasse , vel suo mandato ædificatum esse , sed sufficit dominium inferioris partis probasse *Mascard. de probat. concl. 589. n. 1. & seqq.* Ast quæritur , quid si murus communis habilis ad ferendum onera , sit elevatus pecuniâ unius focii , tenetur nè convicinus solvere dimidium expensarum? Et putamus quod non; quia inædificatum cedit suo fundamento , sicut ædificatum in solo alterius , cedit illi solo *arg. l. 28. ff. de A. R. D. l. 5. C. de adific. privat.* ita nec scienter ædificans in muro communi , sumptus repetere potest , idem enim juris est de toto quoad totum , quod de parte ad partem , & contra *arg. l. 76. ff. de R. V.*

XXVII.

Nequè socium & tunc dimidium expensarum, in ædificandò factarum, repetere posse concludit *Cœpolla cap. 401. n. 3.* cum & postea alter muro elevato, inædificare, vel tigna immittere velit, quia per primam elevationem murus factus est communis, atqui ubi factus fuerit communis, nemo dominorum prohibere poterit, quominus alter, quidquam faciat in re communi, secundum textum in *l. in re communi ff. de S. U. P. l. hoc quod dictum esse in fin. ff. eod. l. 12. ff. comm. divid. Tressaur. decis. 41. n. 21. Joh. Baptist. Costa de ration. rate: quest. 50. n. 1. & seqq.* ubi simul objectionibus à Cœpollâ, citato loco, motis respondet. Quod & docent Consuetudines Mechlinienses *praalleg. tit. 14. art. 18.* verbis: *Ende indien de gebuer recht hebbende in den selven gemeinen muer, namaal sijn huys oprijfen en hoogen wilde, soo mag hy met sijn huys en metselarye in den gemeinen muer varen, sonder yet te geven, of betalen voor 't hoogen van den voorseyden muer, &c.*

I V X X

XXVIII.

Æquitati autem magis convenire arbitramur, ut, si socius in muro pro indivisò communi per alium elevato, tigna immittere, vel eum altius tollere velit, solvere cogatur dimidium expensarum à primò elevante factarum; jure quippe naturæ æquum est, neminem cum alterius detrimentò & injuriâ fieri locupletiozem *arg. l. 206. ff. de R. J. præterea & negotium ejus à primò elevante utiliter gestum est, ideoque tenebitur & actione negotiorum gestorum per text. in l. 6. pr. l. 27. & l. 37. ff. de N. G. nec refert, an tempore primæ elevationis negotium non fuerit utile, sufficit quod nunc sit utile.*

XXIX.

Quod si vero socius in parte tantum muri pro indivisò communis elevati ædificare, eamque altius tollere velit, tenetur duntaxat solvere pro ratâ muri, juxta quam ipse intendit ædificare *arg. l. 2. §. 5. ff. de religiof. & sumpt. funer. coll. l. 56. ff. de A. R. D.* Idem & do-

cent Statuta Antwerpiensia prædict. tit. 62. art. 47. ibi: En ingevalle, dat dien gebuer sijn huys ook opvoeren wilt, maar niet soo hoogh, als sijn gebuer opgevaren is, soo sal hy het hoogfel van die maere, dat sijn gebuer opgevoert heeft, half betalen, maar niet hooger, dan hy 't selve hoogfel gebruykende is.

. I X X X .

Fenestras in muro pro indiviso communi facere, atque per eas lumina aut prospectum petere, nemini vicinorum licet arg. l. 13. l. 26. & l. 40. ff. de S. V. P. Cui & conformes sunt consuetudines Antwerpienses art. 32. & Mechlinienses art. 14. ibi: Niemand en mag vengstren maken, of licht of gesicht nemen, door of in een gemeene muer. Quod verò unus vicinorum murum communem altius sustulerit, licet inædificatam commune fiat, ut supra dictum, in elevato tamen fenestra aperiiri, & lumen immitti potest l. 25. in fin. ff. de S. V. P. Cæpoll. cap. 62. §. 4. quod & Statuto Antwerpiensi tit. 33. permilsum; limita tamen, nisi hoc fiat ad æmulationem aut despectum vicini v. gr. si quis ideò in muro communi elevato fenestram immittat, ut in vicini aedes, aut aream prospicere, aut puellam, vel monachas, vel moniales juxta habitantes in conspectu habere possit, nihil indè aliud laturus, quam ut officiat l. 3. ff. de oper. publ. Gail. lib. 2. obs. 69. n. 26. & ita tenent communiter Dres. in l. alius C. de servit. & ag. quod enim nocet alicui, in proprio facere non licet, multo minus in communi arg. l. 7. §. 5. ff. si servit. vind. & l. 1. §. II. ff. de ag. & ag. p. l. v. 3.

X X X I .

Sic & in muro pro indiviso communi elevato, immittas fenestras, obscurare consocio permilsum esse opinamur arg. l. 9. & l. 40. ff. de S. V. P. l. 8. C. eod. nam quod commune est, pro eo jure, quod ad me spectat, meum est, arg. l. 239. §. ult. ff. de V. S. Cæpoll. dict. cap. 62. n. 5. Ubi, ita de facto Veronæ observari testatur: Consuetudinibus vero Antwerpiensibus statuitur, ut, si socius dimidium expensarum muri elevati solvat, alter fenestras in muro elevato modo factas removere vel obscurare teneatur. antedict. art. 33. ibi: maar die op een gemeyen Erve, ende tot sijn kosten, alleen eenen muer maakt,

maakt, of den gemeene muere hooge, mag in den selven muere by hem be-
koffigt, gaten of vengstren maken, en licht scheppen boven reyes, en met
ysere geerden, en staande glafen, die ook mogen blijven staan, tot ter tijd
toe, dat de gebuere de helft van 't maken of hoogfel van den selven be-
taalt, en alsdan is by schuldig die te stoppen.

X X X I I.

Nemo vicinorum, invito altero, parietem pro indiviso commu-
nem demoliri potest *arg. l. 8. ff. de S. V. P. U.* quia solus dominus non
est, & hoc ipso communitio tollitur. Sed quaeritur, ane alteruter
vicinorum invito altero, murum communem infirmum ad onera
imponenda sustinendum demoliri, & jactis melioribus fundamentis,
iis de novo inaedificare valeat? Et respondemus, quod, si socius ad
eum usum aedificare velit, ad quem paries paratus est, fundamenta
vero superaedificatum sustinere non valeant; totum murum demo-
liri, & novum meliori fundamento innixum reaedificare possit *arg.*
l. 12. ff. comm. divid. nec obstat *l. 28. ff. eod.* quoniam textus ille fal-
tem continet casum, quo socius quid facere tentabat ad alium,
quam ad destinatum usum. *Bald. lib. 1. conf. 150. § 215.* Ubi tria
esse, inquit, ob quae in muro pro indiviso communi aedificare permit-
titur: Pactum scilicet patientia, & rei natura: De hoc autem qua-
estione pluribus vide *Boer. conf. 5. n. 16. 17. § seqq. de consuetud. Brunig.*

X X X I I I.

Denique quodcumque nocet vicino, & damnum offert muro
pro indiviso communi, facere non licet in muro communi; sic
non licet in muro communi, vel juxta eum, facere vel ha-
bere sterquilinum, quod in vulgari appellatur necessarium, ne-
que cloacam, propter humorem & malum odorem, qui no-
cet vicino, damnumque offert muro communi *arg. l. 19. pr. § fin.*
l. 13. pr. ff. de S. V. P. l. 17. §. fin. ubi Brunneinan. ff. si serv. vind.
Menoch. conf. 42. n. 15. Ita quoque nec furnum pistorium, vel latri-
nam, aut tubulos muro communi adstruere permittitur, per *lex.*
in l. 13. pr. ff. de S. V. P. §. 10. ff. ad L. Aquil. ubi in factum
actio datur, si paries exustus sit, & proinde, si nondum damnum
datum sit, ob justum ignis metum de damno futuro satisfactio dan-
da, aut furni aedificium diruendum est, *l. 24. §. 7. ff. de damn. infect.*
Quod

DISPUTATIO JURIDICA 21

Quod si vero tale quid muro communi adstruere velit, tenetur ad-
 jicere parietem sesquipedali crassitudine, eumque ita communire, ne
 communis paries, aut vicinus inde damnum aut nocumentum sen-
 tiat; quod & dicuntur Consuetudines Antwerpienses *art. 54.* Mech-
 linieneses *art. 15.* Sylvæ-Ducum *cap. 9. art. 15.*

XXXIV.

Quod si autem de facto aliquid ex supradictis, vel simile quid,
 in muro pro indiviso communi ædificatum, vel adjectum sit; du-
 plex datur vicino actio: aut agere potest ad demolitionem, aut ad
 damnum & interesse *arg. l. 26. ff. de S. U. P.* Et quidem si socius,
 ignorante vel prohibente consocio, aliquid ad ejus læsionem fecit,
 tollere tenetur id, quod in ædificatum aut adjectum est, *arg. l. 28.*
in fin. & ibi Gothofred. in verbis prohibendi &c. ff. comm. divid. præser-
 tim si agentis interfit *l. 261. in fin. ff. de S. U. P.* si vero socius, non
 prohibente socio, cum posset, ædificaverit hoc casu, actione com-
 muni dividendo conveniri potest: ad damnum refarciendum, non
 vero ad demolitionem *arg. d. l. 28.* ubi Papinianus dicit, sed etsi in
 communi prohiberi socius à socio, ne quid faciat, potest: ut tamen
 factum opus tollat, cogi non potest, si, cum prohibere poterat,
 hoc prætermisit: & ideo per communi dividendo actionem dam-
 num fari potest. Ratio autem, cur hoc casu detur actio com-
 muni dividendo, & non confessoria vel negatoria, hæc est: quod
 hæc actiones competant pro servitutibus; quod vero socius com-
 mune habet, id jure domini, non jure servitutis habet, ergo
 actione communi dividendo hoc casu potius agendum est. *arg. l. 4.*
ff. de servit. leg. & in re communi nemo dominorum jure servitutis
quid facere potis est, nec prohibere, quominus alter quid faciat,
nulli enim res sua servit arg. d. l. 26. ff. de S. U. P.

XXXV.

Parietis communis refectio, vel reparatio ad eos pertinet, quo-
 rum communis est; secundum naturam enim est, ut quem sequan-
 tur commoda, eum & incommoda sequi æquum esse *arg. l. 10.*
ff. de R. 7. idque communibus & æqualibus utriusque partis sumpti-
 bus *arg. l. 12. ff. comm. divid. Caspell. dict. cap. 59. n. 7.* nempe cum
 æquales sunt singulorum partes, pars enim communionis de-
 ter.

terminat ratam impensæ : Hinc pro dominicis partibus ad ea one-
ra saltem tenentur l. 40. §. 2. & 3. ff. de damn. infect.

XXXVI.

Et quidem murus communis reficiendus est ad pristinum statum,
hoc est, ne quis eum dilatet, aut producat, aut deprimat, aut exa-
geret, quod propriè dicitur reficere arg. l. 3. ff. de iuner. actiue privat.
quod & docent statuta Antwerpiensia tit. 27. Mechliniensia art. 12.
item & de *Costuymen van Bergen-op-Zoom* tit. 19. art. 20.

XXXVII.

Aliquando & socii à Magistratu cogi possunt, ad refectionem
muri communis, scil. si damnum transeuntibus timetur, vel si mu-
rus antiquitate caducus deformitatem inducit civitati. arg. l. 46. ff.
de damn. infect. idque ad Præsides pertinere responsum est in l. 7. ff.
de offic. Præs. Jacob. Cujac. lib. 19. obs. cap. 20. Charond. lib. 2. resp. 79.
Harim. Pistor. lib. 3. quæst. 15. n. 7.

XXXVIII.

Et in refectione necessariâ, unus socius, etiam obloquente altero,
morum ruinam minantem in totum, vel pro parte demoliri, ip-
sumque reficere potest, prout necessitas exigit. l. 12. ff. comm. divid.
l. 35. ff. de damn. infect. Tessaure. decis. 41. n. 14. Garsias de expens. cap. 19.
n. 10. & seqq. atque ita in Consilio Brabantico iudicatum fuisse te-
stis est Paul. Christin. vol. 4. decis. 146. n. 9. confer. Brunneinan in l. 28.
n. 5. ff. comm. divid. Non incognitum quidem est, in re communi
prohibentis causam potiorè esse l. 1. pr. ff. de suspect. tutor. Sed hæc
regula cessat, si agatur de ædificiâ vel muri refectione, publicè si qui-
dem interest, illud refici, ne urbs ruinis deformetur l. 6. C. de ædi-
fic. privat. Faber. in Cod. lib. 3. tit. 26. def. 1. Et reficiens contra contu-
macem, & dimidium expensarum solvere recusantem, agere potest
ad restitutionem expensarum pro rato : arg. l. 4. de ædific. privat. de
quibus tamen expensis, deductio fieri debet omnium eorum, quæ
ex primo pariete in novum sunt immissa : arg. l. 38. in fin. & l. 39.
§. fin. ff. de damn. infect.

Sed

X X X I X.

Sed quid, si focii inter se certent de refectione, unus præ alio murum communem reficere volens? Hoc casu, aut unus parietem communem reficere, sibi proponit ad majorem quantitatem, quam prior fuit: alter vero ad pristinum statum; & hic præferendus est in refectione. Aut quilibet reficere cupit ad primum statum, diversis tamen modis: & is præferendus est, qui magis idoneè atque utilius pro communi usu reficere vult *l. 41. ff. de damn. infect.* idoneè autem reficere dicitur is, qui non peccat in extremo, nam omne extremum laudabile non est, secundum Philosophos. *Angel. in l. 13. pr. colum. 3. vers. restat videre ff. de S. U. P.*

X L.

In hoc autem necessariæ refectionis faciendæ casu, cautelam suggerit *Tessaur. aut. dict. 41. n. 14.* ut, reparandi laborem suscipere volens, interposita judicis auctoritate, per peritorum inspectionem cognoscere faciat, an reparatio, quam intendit, sit necessaria. Et tunc socio, parietem communem refectione indigentem, restauranti, alterius focii, qui primum pro faciendâ reparatione interpellatus fuit, per quatuor menses, ratam expensarum factarum portionem, non solventis pars, quam in muro communi habet, in solidum cedit atque adcrevit, *l. 4. C. de edific. privat. l. 52. §. 10. & ibi. Brunneinan. ff. pro soc. Marant. de judic. p. 4. dist. 9. n. 102. Surd. conf. 43. n. 19. Tessaur. decis. 41. n. 3. Cæpoll. de S. U. P. cap. 59. n. 1. Berlich. decis. 194. n. 3.*

X L I.

Imo socius contra contumacem, & communem parietem reficere recusantem tria habet remedia. Primum, petitionem fortis cum usurâ centesimâ. Secundum, dominii alterius partis acquisitionem, elapsis tamen quatuor mensibus. Tertium, interesse petitionem, puta, si reficiens suum magis quam damnum muri refectioni consequi atque habere malit *arg. l. 52. §. 10. ff. pro soc. Cæpoll. dict. cap. n. 8. Berlich. citat. decis. 194. n. 5.* Et hoc ultimo casu nihil

iniquius esset, quam si socius, murum communem refici sciens, & tacens, impensarum refusionem denegaret, cum & ille socius, qui scit, pro utilitate communi à consocio rem aliquam emi, & fileat, emptionem ratificasse dicatur adeoque ad portionem pretii obligetur *Tiber. Decian. vol. 2. resp. 29. n. 26.*

X L I I.

Carolus quidem Molinæus in *tract. de usur. n. 27.* contendit, allegata jura, quibus cautum est, partem socii, rem communem reficere detrectantis, consocio reficienti attribui, hoc nostro tempore exolevisse, & non amplius observari. Idemque apud Gallos, & Belgas receptum esse, testatur *Groeneweg. in l. 4. C. de adific. privat.* Sed & *Garsias de expens. cap. 19. n. 4.* ait, duram semper harum legum constitutionem visam fuisse viris juris-sanctissimis, quasi iniquitatem continere videantur. Hisce patribus tamen contradicit in terminis, quamvis iisdem in usuris centesimis calculum adjiciat *Caspar. Klock, vol. 2. conf. 67. n. 13. & seqq. & vol. 3. conf. 148. n. 39.* ubi plures sibi suffragantes adducit, quibus addendus *Brunneman. in dict. l. 52. n. 19. ff. pro soc.*

X L I I I.

Notandum ad hoc, ut dicta jura obtineant, requiri 1. refectioem esse necessariam, non utilem. *Garsias de expens. dict. cap. 19. n. 19. vers. deinde res. Klock, cit. conf. 67. n. 17.* 2. Ut refectio fiat communi sociorum, & non reficientis nomine proprio: *Berlich. decis. 194. n. 18. 19. & 25. Thoming. decis. 94. n. 3. & 4.* Idque allegato in hanc rem præjudicio, indifferenter docet *Carpz. p. 3. const. 15. def. 47. per tot.* impensas scil. proprio nomine factas, non esse imputandas communioni. Declaratoria non esse opus ad hoc, ut non reficientis socii pars alteri acquiratur vide apud *Capoll. cit. cap. 59. n. Berlich. decis. 194. n. 10.*

X L I V.

In dubio quidem dicendum est, socium non suo, sed communi nomine refecisse *Capoll. alleg. cap. 59. n. 10. Berlich. decis. 94. n. 21.*

Cau-

Cautius tamen aget reficere volens, ut alterum socium, adhibita & interposita interpellatione, ad reficiendum quoque invitet, monente *Thoming. decis. 49. n. 4. Tessaur. decis. 41. n. 3. in fin.*

X L V.

Ex legibus in materia refectione muri communis allegatis, deciditur elegans & frequens casus. Duæ Communitates diversorum pagorum, pascua habebant in certo quodam loco communia, quibus, cum alia & tertia Communitas se quoque ingerere vellet, duæ illæ priores Communitates, huic tertiæ litem movebant sumptibus communibus; Temporis successu una prædictarum Communitatum aëtriciam à lite desistit, & erogationem sumptuum pro parte sua detrectat, altera interim in lite capta perseverante, & causam solis suis sumptibus ad finem perducen- te; responsum fuit, desistentis Communitatis jus compascui vigilaci, & victoriam processus propriis impensis obtinenti, Communitati soli deberi, adeoque alterius jus huic accrevisse *Thoming. decis. 49. per tot.* quia hoc casu, si unus atque alter liti renuntiat, vel ab ea desistit, reliquis litem prosequentibus, istius portio accedit, prout in prima & secunda instantia judicatum fuit apud *Berlich. decis. 52. n. 11.* Notandum tamen prædictos textus loqui de illis, qui vel societatis, vel alio jure rem aliquam communem habent; Cæterum si quis extra communionis terminos, proprio & non communi nomine, causæ in judicio motæ cum alio tanquam actor intervenerit, etiam deinde tædio forte expensarum, vel alio obstaculo impeditus, liti tacitè renunciet, ejusdem tamen victoriæ fructus, quos alter, qui litem prosecutus est, sentiet, *Berlich. decis. 194. n. 14. & seqq.* ubi ita judicatum fuisse testatur.

X L V I.

Quæritur autem, an remedium *d. l. 4. C. de aedific. privat.* etiam locum habeat in illo socio, qui ædificium omnino dirutum, & collapsum, de novo reædificat? Negat id *Jason. in l. 2. n. 109. ff. de flumin.* Affirmativam tamen sequitur *Thoming. decis. 49. n. 10.* In simili materia notum est, hypothecam tacitam, quæ cum jure prælationis datur creditori, pro reparatione prædij pecuniam mutuan-

ti per l. 5. ff. qui potior in pign. l. 18. ff. de privileg. cred. non dari illi, qui pro nova exstructione ædium nummos credidit; Merlin. de pignor. lib. 3. tit. 1. quest. 5. n. 68. Carpz. p. 1. const. 28. def. 107. ita iudicatum fuisse dicens; quod & facit Sande lib. 3. tit. 12. def. 51. confer Brunne-
neman. in l. 1. n. 4. ff. in quib. caus. pign. iacu. contrab. Ubi simul n. 1. tradit, quid requiratur ad hoc, ut pro refectione domus, mutuanti tacita hypotheca competat.

XLVII.

Expensæ igitur factæ in muro communi repeti possunt Carol. Ruin. lib. 4. cons. 100. n. 5. Blasius Michalor. de fratrib. p. 3. cap. 35. n. 7. quo pertinent sumptus, pro Investituræ renovatione expositi. Michalor. de fr. cap. 35. n. 7. Christin. vol. 2. decis. 112. n. 5. sic &, si furnus, puteus, vel alia res publice communis, reparatione opus habent, omnes vicini, vel re utentes, contribuere tenentur, Christin. ad LL. Mechlimens. tit. 14. Garsias de expens. cap. 19. n. 13. Costa de ration. rata quest. 27. n. 7. & 8. Klock de contribut. cap. 5. n. 107. Cæpoll. de S. U. P. cap. 47. utrobique docent simul, an aliquis usus rei istius Communis rennntiare possit, & tali ratione contributionem sumptuum evitare?

Atque hæc de frequentissima muri communis materia, propter angustum temporis scripta sufficiant.

COROLLARIA.

Superioritatem territorialem præscriptione, jure publico, acquiri posse arbitramur.

I I.

Domini territoriales, vectigali recepto, damnum viatoribus per territorium transeuntibus, à Prædonibus illatum, resarcire, aut malefactorem exhibere, de jure publico & civili obstricti sunt.

I I I.

Principi Christiano cum Turcâ, aliòve infideli, fœdus adversus Principem sive populum æquè Christianum pangere non licet, sed abhorrendum est.

I V.

Lex per Principem lata consuetudine abrogari nequit.

V.

Inter verbis, non re conjunctos, jus accrescendi non obtinet.

Jus

C O R O L L A R I A V I.

Jus eligendi Episcopos, solis Capitularibus in Collegio, non autem Laicis, neque Principibus secularibus competit.

V I I.

Pax religiosa per Concilium Tridentinum minime sublata est, nec frangi potuit.

V I I I.

Feminam per masculi existentiam semel exclusam extincto masculino, ad feudi successionem admitti, statuere haud veremur.

